



Milínský zpravodaj

JARO 2022 - mimořádná příloha

Obsah čísla:

- ⇒ Z historie: Lidová vzpomínková kronika 4 – E. Průchová
- ⇒ Vlastivědné toulky Milínkem 6: obří kamenné vejce
- ⇒ Regionální výročí



Nahoře:
bývalá sokolovna
ještě bez přístavby

Dole:
sokolovna po vyhoře-
ní v r. 2014



Lidová vzpomínková kronika Milína 4

Pokračování ve zveřejňování vzpomínek našich spoluobčanů. Nejzajímavější části vyprávění najdete zde, celý přepis vzpomínek včetně mluveného slova je k dispozici v milínské knihovně.

Uveřejnili jsme: 1 - Jiří Baštýř, 2 - Olga Neklová, 3 - Jana Vojáčková

Eliška Průchová, roz. Janotová - bydlí v Milíně od narození

Při žních jsme chodili s bandaskou do studánky pro vodu...

(Rozhovor zaznamenan v r. 2016.)

Začátek vyprávění se týkal již dříve zmiňovaného cukráře pana Žáčka – Bonbona. Dalším tématem byly výlety a koupání.

Koupat jsme se chodili do rybníků v okolí s partou dětí, ale byli tam i starší, kteří nás hlídali. Pokud se týká výletů, tak naše rodina i se Zoubkovými jezdila jednou za čas k řece, to byla ještě stará Vltava, pod Technič, kde byla rozbořená Preissova vila, tam bylo krásné koupání. Jezdili jsme autobusem do Bohosovic a pak se šlo pěšky přes kopec kolem Laviček. To ještě existovaly Orlické Zlákovice.

Jak to bylo s lomem za školkou, to byl Vaší rodiny?

Můj dědeček Josef Soběslavský byl kameník a pracoval v lomu za mateřskou školou. Lámal tam kámen. My jsme tam měli sad, co od dědečka dostali naši rodiče. Půlka toho lomu byla dědečka Josefa a půlka byla pana Antonína Soběslavského. Když dědeček umřel, tak tam ten lom zůstal jen v rodu Soběslavských, ale jak to mají teď, to nevím.

Když jsem byla malá, bydleli jsme na Milíně, to byla ještě stará zástavba, co je autobusová zastávka u radnice. Tam se myslím říkalo na Židovně. My jsme bydleli v patře a dole bydlel pan holič Pilc, mimo jiné i varhaník milínského a slivického kostela. Potom se naši přestěhovali k dědečkovi, když dostavěl svůj barák, a pak začali naši stavět na parcele, kterou jim dědeček přenechal (v Nádražní ulici).

Kam jste chodila do školy?

Já začínala první třídu tam, kde je dnes radnice. V první třídě mě učila paní učitelka Jiroušková. Ve staré části byla první a druhá třída a ve dvoře byla další třída, od šestky jsme chodili do školy pod kostelem. (Pozn.: do staré školy, kde je nyní skautská klubovna.)



Stará škola v ul. Em. Bořického.
Tudy vedla cesta na Příbram.

A ředitelem byl v té době kdo?

Pan ředitel Mařík a mám pocit, že po něm, to už jsem byla na gymnáziu, pan učitel Broum.

Pracovali děti na polích a zahradách?

Co já si pamatuji, dědeček byl soukromý hospodář. Měl dvě krávy, kozu, prase, nějaké slepice, husy, takže jako děti jsme musely občas něco vypomocet. Pro nás to byla zábava, protože jsme pomáhaly hlavně při žních. Sice nás to moc nebavilo, když jsme musely vybírat nějaký ten koutek, ale jinak jsme si to užily, protože jsme lezly pod panáky z obilí a navíc, dědeček měl pole u té skály a tam byla krásná velká borovice. Takže jsme vylezly na borovici a tam jsme se rozhlížely. Jinak jsme měly povinnost při žních přinést svačinu, to byl většinou chleba se sádlem a něco takového a šťáva a my jsme pak pro vodu chodily do studánky. Tam byla vynikající voda. Nás vždycky vyslali s bandaskou pro vodu a v té skále, jak byla dědečkova, tam byla taky tůňka, tak do té se ta bandaska dala, aby se to chladilo a měli jsme čerstvou studenou šťávu. Jinak při bramborách, když se sbíraly, tak jsme musely jako děti taky nějak pomoci, ale to žádná velká pomoc nebyla.

A pole se obdělávalo koňmi anebo už byl nějaký traktor?

Ne, dědeček měl vyloženě jen krávy, čili všecko s kravami, všecko svázel, obilí z těch polí, brambory, všechno svázel s kravkami.

To dětství, to byla padesátá leta?

Ano, padesátá leta, protože já jsem pětáctý ročník, takže padesátá, šedesátá leta maximálně.

Knihovnu si pamatujete?

To byla knihovna ještě tady vedle současné knihovny, jak bydlí Pečarkovi. Chodilo se tam po pár dřevěných schodech, bylo to takové maličké, regály těsně v chodbičce. A mám pocit, že tam jeden čas dělala knihovnici paní učitelka Hájková. Když jsem byla starší a chodila jsem do Příbrami, tak jsem do knihovny nechodila, protože jsme měli školní knihovnu a taky v té době jsem si začala objednávat anebo kupovat knihy, takže jsem měla vlastní knihovnu.

A co společenský život?

Chodili jsme na tancovačky, to jsme byli asi poslední třída ze zakládky. Jak jsem chodila na gymnáziu, tak jsme chodili na čaje. Tady v Milíně byly u Nováků, tam byl sál. Nebyl malý, ale nedá se to srovnávat se sokolovnou. Dalo se tam zatancovat, chodila tam mládež, patnáct, šestnáct let. To bývalo v neděli odpoledne, hrála tam živá hudba, ale přiznám se, že nevím, odkud byli ti hudebníci, a když nemohli, tak se hrálo na magnetofon.

A to bylo každou neděli?

Jednou za čas. A jinak na plesy se chodilo do sokolovny. Já samozřejmě na všech těch plesech nebyla, to jsme chodili s partou z volejbalu, kluci a holky. Jednou jsme byli na plese, asi to byl karneval, byla tam tombola. My jsme

jako děvčata volejbalistky – dorostenky dostaly za úkol udělat do tomboly dort. Dort jsme pekly na Kojetíně u Pečených a pak jsme to nazdobily, takže jsme se na tom takto podílely. Jinak na plesech, na které jsem nešla, byl takový zvyk anebo zvědavost, že jsem chodila s mamkou se podívat pod okno, a tak jsme viděly, jaké se nosí šaty, jaká tam hraje hudba, někdy ti, co seděli uvnitř, byli takoví hodní, že popohnuli záclonou, abychom viděly. Dívalo se nás tam víc. Také jsme chodili do kina, které bylo u Baštýřů, nahoře v prvním patře.

Pamatuji si, že tady bylo ochotnické divadlo. Byli to dobrovolníci a mě nejvíc utkvěla v paměti Lucerna, kterou tady hráli zase s vynikajícím panem Žáčkem – Bonbonem, který hrál vodníka, on byl takový veselý, šprýmař a můžu říct, že od té doby, možná je to taky dáno tím, že jsou to dětské vzpomínky, je to pro mne nezapomenutelný vodník. Já už si tedy nepamatuji ty osoby, ale mám pocit, že tu Haničku hrála paní Neklová. Mlynáře, ale to si nejsem opravdu jistá, hrál pan ředitel Mařík. Oni pak samozřejmě hráli i další představení, ale to si moc nevybavuji. Tohle bylo to nejslavnější.

Jak se slavila politická výročí?

Vybavuji si oslavy devátého května. Na prvního máje se většinou jezdilo do Příbrami, jednak jako škola a potom, když jsem byla na gymnáziu. A ohledně Milína, tak to byly hlavně oslavy devátého května, kdy byl slavnostní průvod. Začínalo se na Kojetíně. Tam byl sraz, šlo se pak k památníku první světové války, tady se většinou položil jen nějaký věnec a šlo se k pomníku, co je nad zemědělským družstvem, a tam byly hlavní oslavy. Jako školáci jsme se zúčastňovali tak, že jsme

přednášeli básně a zpívali, pak samozřejmě byly projevy, ale ty nás jako děti moc nezajímaly. Tady si zase vybavuji, a vždycky si na to vzpomenu, jeden rok to bylo



Památník na konci obce - ještě bez vzrostlých stromů

zvláštní počasí anebo spíš bych řekla tak teplo, že vykvetly kaštiny, a spolužák Jirka Jedlička tam recitoval báseň Barikáda z rozkvetlých kaštanů. Takže se to zrovna k tomu hodilo. No, a když tady skončila slavnost, tak už se dál nešlo, jen delegace nesla věnec nebo květiny na hřbitov na hroby dvou vojáků.

Co si pamatujete ze sportu?

Tady byl Sokol. Aktivní byli fotbalisti a potom se hrál volejbal, pod sokolovnou. Tady bylo původně jen jedno hřiště a my jsme potom udělali společně hřiště nové. A jako volejbalistky jsme byly dost úspěšné, já jsem hrála za dorosten-

ky a pak za ženy. Ženy hrály krajský přebor a dokonce jeden rok vyhrály, takže jsme postoupily do druhé ligy, ale to už bylo nad naše síly. Takže tam jsme byly akorát jeden rok, pak jsme zase spadly do krajského přeboru a tam se hrály pořád, už ani nevím, kdy se skončilo. Asi když ženy zestárly, by se dalo říct. Třeba hrály paní Nešporová, Květová, Polívková, z Kamýka sem dojížděla Jitka Řezníčková.

To jste jezdily i někam v okolí?

Ano, když jsme hrály krajský přebor, tak jsme jezdily třeba do Mladé Boleslavi, do Benátek nad Jizerou, do Zdic, do Čelákovic. Když jsme hrály tu druhou ligu, tenkrát jsem



Hřiště pod sokolovnou, nyní skatepark

s nimi byla poprvé, ještě jsem byla jako dorostenka, ale už jsem hrála za ženy, tak jsme byly v Náchodě a v těch končinách. Jezdilo se buď vlakem nebo staříčským autobusem s takovým tím „čumákem“. Bylo to hezké, byla spousta legrace, také jsme byly mladší. Cestou se zpívalo, užily jsme si...

Můžete zavzpomínat na obchody a řemeslníky?

Co se týče obchodů a služeb, tak v Milíně bylo na svou dobu opravdu velké množství obchodů. Pamatuji si: obuv – Fulínovi, to byl dům, jak byli Cihelkovi, pak tam byla Jitřenka. Papírnictví – paní Terberová, to bylo pod kostelem, dnes už je ten barák zbouraný. Co jsou Mrázků, tam byla drogerie – pan Polívka. Řeznictví tady byla dvě: u pana Baštyře a u Nováků – Antonín Novák. Smíšené zboží – pan Štětina, ten měl všecko. To byl vlastně takový malý obchodáček, nejdříve ve vlastním domě, později pak nad restaurací U Přemysla. Říkalo se „na sále“. Sehnalo se tam všechno, nemuselo se pro každou maličkost jezdit do Příbrami.

Řemeslníků, těch tady bylo taky dost. Pokud si pamatuji: sedlář pan Maršík na Kojetíně. Potom kadeřníci, byla tady paní Blajerová a paní Hadačová. Holičem byl tady nejdřív pan Pilc, potom pan Hadač. To bylo ve staré radnici. Když se tam vešlo, tak doleva byly ženy a vpravo byli muži. Potom nahore na Kojetíně švec pan Sláma, na Milíně, kde je teď vietnamský obchod, tam bylo krejčovství, tam žili Mrázovi. Jinak taky něco šil pan Zoubek na Kojetíně. Šil mi první plyšový kabát, takový růžový... Pak šila stará paní Oplová, paní Sládková. Kameník byl pan Honzík, ten měl u nádraží baráček a dílnu. Kolář nebo tesař, jednak pan Toms, to bylo naproti mně (v Nádražní ulici) a potom pan Šobr, ten bydlel nad panem Štětinou.

Ještě se vrátím k restauracím. Byla tady hlavně restaurace U Přemysla a potom tady u pana Bubáka (*u Pečarků - viz foto na další straně*). Pamatuji si, že tam jsem chodila dědečkovi s bandaskou pro pivo.

A jak to vypadalo v obci?

Husy a kachen tady byly hodně, protože tu byly rybníky. Hlavně na Bahně. Páslo se na vlastních pozemcích, potom, co se posekala otava, se to vypásalo. Hodně se na podzim dělaly ohničky. To jsem potom postrádala, když se postavilo sídliště. Předtím, za sokolovnou, byla taková volná pole, tam se pásli dobytek a taky jsme tam chodili pouštět draky a potom dál do těch Pahorků, tam jsme chodili dělat ohničky. Když se sklídily brambory, tak zůstala ta nať, ta se pálila. Opékaly se buřty a hlavně brambory.

Pamatuji si, že když dědeček šel mlátit, tak se sešlo celé příbuzenstvo. Zezačátku museli tu slámu vázat ručně, pak už existovala nějaká vázačka. My jako děti jsme taky pomáhaly. To svázané jsme dávaly stranou. Když se to vymlátilo, tak jsme si jako děti na té složené slámě venku hrály, skákaly jsme. Obilí bylo většinou na krmení pro dobytek, ale část se vozila do mlýna, myslím že to bylo na Kotalík. Starší generace se věnovala ještě více zemědělství, ale mladší generace pak začala víc pracovat na šachtách. Byly tu rudné doly, ale hlavně pak uranové. Odsud jezdilo lidí hodně, autobusy svážely horníky na různé směny. I po 8. hodině večerní jezdil autobus na noční směnu.

Záznam, přepis a úprava Dana Reiterová

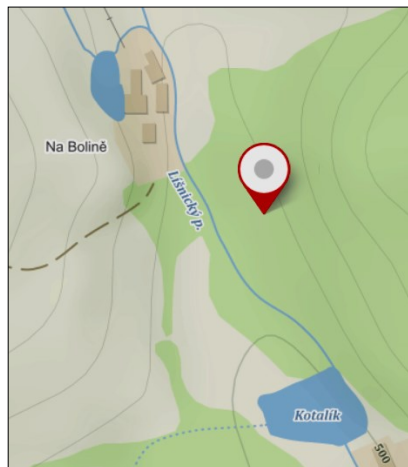


Zleva: čp. 72 (nyní budova knihovny s čp. 385). Do r. 1935 majetek rodiny Rosenfeldů, bývalá židovská modlitebna. Na fotce řeznictví žida Charváta, později obchod Družka a zemědělský výkup. Za ním pekařství a hostinec p. Kubáta, později p. Bubáka.

VLASTIVĚDNÉ TOULKY MILÍNSKEM - 5

Pokračování seriálu, jehož záměrem je přiblížit nějaké zajímavé místo z okolí Milína, uvést GPS souřadnice, fotku a případně nějakou informaci. Budeme rádi, když nám pošlete nějaké své vlastní tipy na procházku s uvedením všeho, co o místě víte. Na www.milin.cz (Turistika/Výlety v okolí) najdete tipy na výlet v okolí Milína, kde jsou i tyto „toulky“.

D.R.



Kamenné „puklé vejce“ - v lese mezi Kotalíkem a mlýnem Na Bolíně

49.6334561N, 14.0669333E

Foto: Josef Kott a Miroslav Kunt.



Kulatá výročí v Milíně v r. 2022:

- 1. zmínka o poštovním dostavníku v Milíně – r. 1642
- 1. zmínka o radničním gruntu – r. 1652
- Cechovní pečeť – r. 1722
- Vznik čtenářského spolku Bořický – r. 1882
- Slavnostní odhalení desky E. Bořického – r. 1882
- Založení sboru dobrovolných hasičů v Milíně – r. 1882
- Založení T.J. Sokol Milín – r. 1912
- Postavena sokolovna – r. 1952 (r. 2014 vyhořela)
- Nová budova mateřské školy – r. 1982
- Schválení názvu: Knihovna Dr. E. Bořického – r. 1997

- 380. výročí
- 370. výročí
- 300. výročí
- 140. výročí
- 140. výročí
- 140. výročí
- 110. výročí
- 70. výročí
- 40. výročí
- 25. výročí



Historické pečeti-
dlo, které vlastnil
kronikář Jiří
Vostarek. Dle
zákona odevzdá-
me okresnímu
archivu. U nás
bude kopie.



**Jsou zde zastoupeny
cechy:** kolaři, ?, mlyná-
ři, truhláři, bednáři, ko-
váři, sladovníci (?), řez-
níci, pekaři.

Mimořádná příloha Milínského zpravodaje vychází 4x ročně (jaro, léto, podzim, zima). Jde o periodický tisk územního samosprávného celku pro obec Milín (včetně osad). V tištěné podobě zdarma pouze v knihovně. Elektronicky zveřejňováno na www.milin.cz - v menu Život v obci.

Sazba a grafická úprava: D. Reiterová, **tisk:** Mgr. J. Pižl

Korektura textu: Mgr. V. Trantina, D. Reiterová

Foto na titulní straně: z archivu knihovny, Miroslav Kunt

Vydává Obec Milín (IČ: 00242730), 11. května 27, 262 31 Milín
a Knihovna Dr. E. Bořického Milín - sídlo redakce.

Tel. 318 691 414, 737 076 639, E-mail: knihovnamilin@volny.cz

Vydávání schváleno pod číslem: MK ČR E11721